

Klimat- och näringslivsdepartementet

Datum

2026-03-31

Diarienummer

Å 2026-85

Remissvar – Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen och kritiska råmaterial och förordningen om nettonollindustri Ert dnr KN2025/02439

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Tillväxtverket är beredskapsmyndighet med ansvar för industri och handel och arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Tillväxtverket har i förordning 2025:1005 fått i uppgift att ansvara för erkännande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt. Därtill har Tillväxtverket i regleringsbrev fått i uppgift att ansvara för att förbereda och säkerställa rapportering enligt artikel 42 i förordningen om EU-förordningen om nettonollindustri samt tillhandahålla en webbplats i enligt artikel 6.2 och artikel 7 i EU-förordningen om nettonollindustri och artikel 9.2 och artikel 18 i EU-förordningen om kritiska råmaterial.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket välkomnar promemorian och bedömer att förtydliganden och författningsförslag i promemorian kommer underlätta det nationella genomförandet av de krav som ställs i EU-förordningarna.
- Tillväxtverket tillstyrker i stort förslagen i förordning (2026:000). Kontaktpunkternas redovisning behöver dock tidigareläggas för att ge Tillväxtverket rimliga förutsättningar för korrekt rapporteringen till EU-

kommissionen, i enlighet med artikel 42 i EU-förordningen om nettonollindustri.

- Information om organisationsnummer bör också ingå i kontaktpunkternas redovisning för att säkerställa korrekt rapportering.
- Tillväxtverket vill betona vikten av att kontaktpunkterna ges goda förutsättningar i form av resurser och kompetens för att kunna klara de uppgifter de åläggs att genomföra i sitt uppdrag.

Övergripande synpunkter

Tillväxtverket välkomnar promemorian. Promemorians förtydliganden och författningsförslag kommer underlätta det nationella genomförandet av de krav som ställs i EU-förordningarna, vilket därmed kan bidra till effektivare tillståndsprocesser för projekt som väljer att använda sig av kontaktpunkterna.

Kontaktpunkter och tidsfrister

Tillväxtverket tillstyrker och välkomnar att varje ansökan eller anmälan ska bekräftas som fullständig, vilket innebär att projektägaren kan välja att lämna in samtliga ansökningar samtidigt eller etappvis. Denna utgångspunkt ger flexibilitet för projektägaren att välja hur de vill gå tillväga med sina tillståndsprocesser. Utgångspunkten i promemorian är att föredra jämfört med alternativet som hade varit att projektägaren måste lämna in samtliga ansökningar och anmälningar vid ett och samma tillfälle.

Ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik kan av olika anledningar ha påbörjat ett tillståndsförfarande hos en berörd prövningsmyndighet, utan att skickat in sin tillståndsansökan genom kontaktpunkten, innan projektet erkänns som ett strategiskt nettonollprojekt. Under en sådan tillståndsprocess kan projektet parallellt erkännas som strategiskt nettonollprojekt av Tillväxtverket. Tillväxtverket menar att kontaktpunktens roll och åtaganden vid dessa förhållanden behöver förtydligas ytterligare i avsnitt 13.4 i promemorian, exempelvis avseende tidsfrister, bekräftelse av om en ansökan är fullständig och kontaktpunktens samordnande roll.

Det är positivt att kontaktpunktens skyldighet att samordna tillståndsprocessen i förhållande till alla relevanta tillstånd bör ses som att kontaktpunkten har ett ansvar för att vägleda projektägaren i alla relevanta tillståndsprocesser, både inför att en ansökan lämnas in, som under processens gång. Tillväxtverket har i olika behovsanalyser sett att företagen efterfrågar tidig dialog med myndigheter till exempel innan ett samråd för att minska antalet kompletteringar längre fram i processen.

När det gäller tidsfrister och tidsplaner kan det bidra till kortare handläggningstider och ökad förutsägbarhet i processen. Företagen efterfrågar ofta hur lång tid som prövningen beräknas ta. En tidsplan för ärendets handläggning kan skapa ökad tydlighet. Det är positivt att det finns en möjlighet för kontaktpunkten att i samråd med projektägaren utarbeta en tidsplan för alla tillståndsförfanden som krävs för ett projekt, i syfte att alla relevanta ansöknings- och anmälningsförfaranden för ett projekt ska kunna avgöras så snart som möjligt. Det är också bra att det tydliggörs när tidsfrister startar för de tillstånd där miljöbedömningar behöver göras. Tillväxtverket välkomnar även att promemorian tydliggör att tidsfristerna i EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustri även gäller för förstainstansprövning vid Mark- och miljödomstolar.

Tillväxtverket vill betona att det är viktigt att kontaktpunkterna ges förutsättningar i form av resurser och kompetens för att kunna klara de nya uppgifter de är ålagda att genomföra. Här är det också viktigt att utpekade prövningsmyndigheter, som behöver bidra till flera av de inledande momenten, också har rätt förutsättningar att göra det. Det handlar till exempel om stöd innan kontaktpunkten bekräftar att ansökan är fullständig och i arbetet med att ta fram tidsplan. Med rätt förutsättningar hos både kontaktpunkterna och prövningsmyndigheter finns dock goda förutsättningar till en effektiv och samordnad process som många företag efterfrågar.

Tillväxtverkets uppdrag att samla information och tillhandahålla en webbplats

Utifrån Tillväxtverkets ansvar att tillgängliggöra information på en webbplats, finns det i förekommande formuleringar som beskriver "*en webbplats*" behov av att förtydliga vilken webbplats som åsyftas och vilken aktör som ansvarar för denna. Detta gäller exempelvis offentliggörande av beslut (sid 101). Tillväxtverkets uppfattning är att denna uppgift inte faller inom ramen för myndighetens ansvar för artikel 6.2 och artikel 7 i EU-förordningen om nettonollindustri och artikel 9.2 och artikel 18 i EU-förordningen om kritiska råmaterial samt att det därmed är kontaktpunkterna som bör ansvara för denna webbplats. Eftersom beslut kommer behöva publiceras löpande bedömer Tillväxtverket att det är mest effektivt att kontaktpunkterna hanterar dessa uppgifter.

Vidare ser Tillväxtverket behov av ett förtydligande tillägg om krav på att myndigheter och kommuner som bistår Tillväxtverket med information (som publiceras på webbplatsen verksamt.se) har ett ansvar att kvalitetssäkra innehållet genom att bistå i arbetet med faktagranskning. Informationen från respektive myndighet och kommun bör därtill i så stor utsträckning som möjligt finnas publicerad även på deras respektive webbplatser, så att Tillväxtverket kan länka till ursprunglig källa och fördjupande information.

Författningsförslag

Förslag till förordning (2026:000) om kontaktpunkter och tillståndsförfaranden för kritiska råmaterial och nettonollindustri

7 §: Tillväxtverket tillstyrker att de uppräknade myndigheterna ska bistå Tillväxtverket med information om relevanta krav för tillstånd, dispens och anmälan. Sådan information kommer vara relevant för att vidareutveckla informationen på den webbplats som beskrivs i 8 §, och som Tillväxtverket utvecklade under 2025 på verksamt.se.

8 §: Tillväxtverket tillstyrker att myndigheten ska bistå kontaktpunkten med vägledning i fråga om vad som avses med tillverkningsprojekt för nettonollteknik och nettonollteknik enligt artiklarna 3.16 och 4 och bilagan i EU-förordningen om nettonollindustri. Tillväxtverket har i arbetet med erkännande av strategiska nettonollprojekt byggt upp kunskap om olika nettonolltekniker och projekttyper vilket kan vara till nytta vid kontaktpunkternas bedömning av huruvida ett projekt utgör ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller inte.

28 §: Tillväxtverket tillstyrker att prövningsmyndigheterna och Mark- och miljödomstolen får ansvar att ta fram en tidsplan för handläggningen av respektive tillståndsansökan eller anmälan. Prövningsmyndigheterna och Mark- och miljödomstolen bedöms vara bäst lämpade att ta fram tidsplan för varje enskilt tillstånd eller anmälan.

35 §: Tillväxtverket tillstyrker bestämmelsen som rör tidsfrister för erkända strategiska projekt under pågående tillståndsförfaranden. Tillväxtverket uppfattar förslaget som så att ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik, som påbörjat ett tillståndsförfarande utan att ha vänt sig till kontaktpunkten, genom bestämmelsen ska omfattas av tidsfrister om det erkänns som ett strategiskt nettonollprojekt. Tillväxtverket välkomnar en sådan ordning.

37 §: Tillväxtverket tillstyrker att kontaktpunkten ska informera Tillväxtverket eller Sveriges geologiska undersökning (SGU) om den får kännedom om förhållanden för ett strategiskt nettonollprojekt som kan påverka bedömningen av om erkännande av ett strategiskt nettonollprojekt bör upphävas. Sådan information bedöms vara av stor vikt för att myndigheterna ska ha möjlighet att utföra det upphävande om erkännande som åligger myndigheterna enligt artikel 14.7 i förordningen om nettonollindustri.

38 – 40 §§: Tillväxtverket tillstyrker sammantaget bestämmelserna rörande statistik om handläggningstider. Statistik om handläggningstider bedöms vara viktigt för att följa upp genomförandet och säkerställa att tidsfristerna hålls. Det statistiska underlaget skulle även kunna ligga till grund för fortsatt effektiviseringsarbete gällande tillståndprocesser. Vidare krävs statistik om tillståndprocesser per nettonollteknik och projekt för att Sverige ska kunna uppfylla de rapporteringskrav som åligger medlemsstaterna enligt artikel 42.3 i förordningen om nettonollindustri.

Tillväxtverket har i regleringsbrev för 2026 i uppdrag att förbereda och säkerställa rapportering enligt artikel 42 i förordningen om nettonollindustri. Myndigheten tillstyrker och välkomnar därför att kontaktpunkten enligt 40 § ska redovisa uppgifterna för Tillväxtverket. Tillväxtverket noterar dock att den första rapporteringen till EU-kommissionen ska ske senast den 15 mars 2027 och därefter vart tredje år. Givet att förordning 2026:000 ska träda i kraft den 1 oktober 2026 skulle kontaktpunktens första redovisning av statistiken inte kunna användas för den första rapporteringen. Vid rapportering till EU-kommissionen vart tredje år kommer kontaktpunkternas redovisning inkomma för sent för att föregående års statistik kan användas. En tidigareläggning av Domstolsverkets och prövningsmyndigheternas rapportering till kontaktpunkterna samt kontaktpunkternas redovisning för Tillväxtverket till den 1 mars varje år skulle därmed ge bättre förutsättningar för korrekt rapportering till EU-kommissionen.

Ett krav för rapporteringen enligt artikel 42.2 d) är att medlemsstaten ska redovisa antalet små och medelstora företag som ingår i tillverkningsprojekt för nettonollteknik. För att kunna uppfylla denna skyldighet föreslår Tillväxtverket att ett led d) läggs till i 40 §, punkt 2: "information om organisationsnummer för de nettonollprojekt där kontaktpunkterna bekräftat att ansökan är fullständig".

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon

3 §: I det inledande stycket noterar Tillväxtverket att endast strategiska råmaterialprojekt nämns. Tillväxtverket bedömer att även nettonollprojekt bör ingå i första stycket givet att projekt för lagring av koldioxid kan omfattas av EU-förordningen om nettonollindustri.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Handläggning har gjorts av Emilie Malm, Anna Alicedotter, Karin Holmqvist, Cecilia Holmberg och Leo Jansson. Den sistnämnda har varit föredragande.

Tim Brooks

Leo Jansson